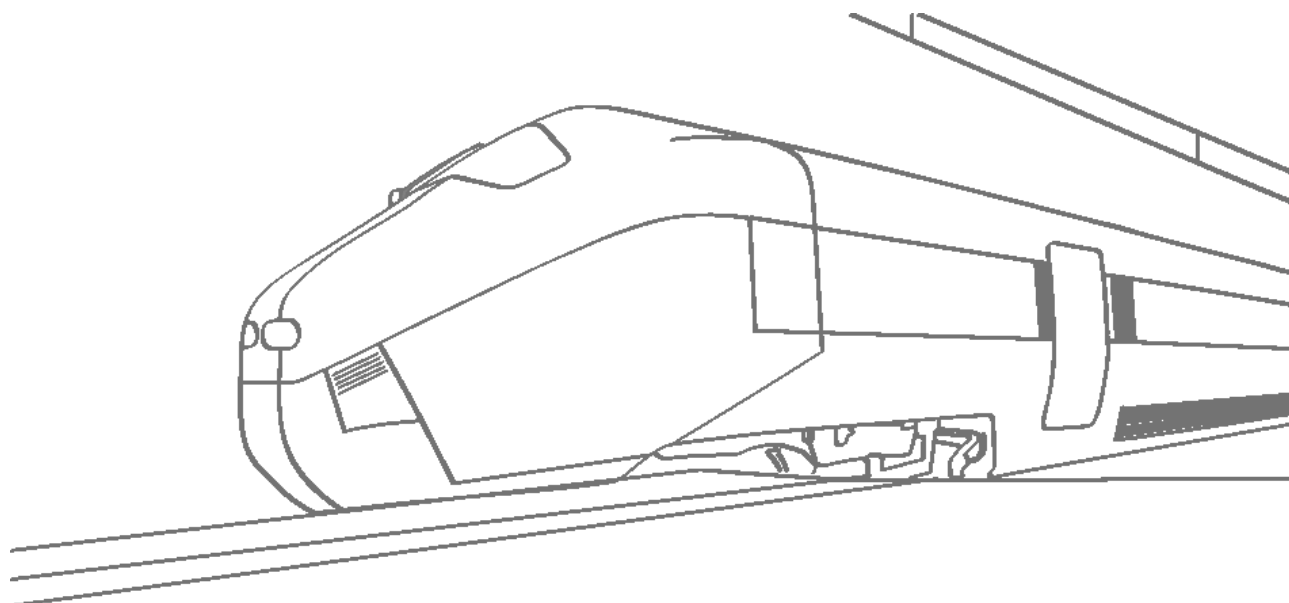

Aktsomhetsvurderinger i Flytoget

Innhold

1. Formål	2
2. Åpenhetsloven	2
2.1 Virkeområde.....	2
2.2 Aktsomhetsvurdering	2
2.3 Redegjørelse.....	3
2.4 Informasjon	3
2.5 Ansvarlighet	3
2.5.1 Innledning	3
2.5.2 Oversikt.....	4
3. Aktuelle virksomhetsområder	7
3.1 Innledning	7
3.2 Flytogets virksomhetsområder	7
3.3 Flytogets verdikjede	8
4. Kartlegging av konsekvenser	8
4.1 Funn, observasjoner og risikoer	9
5. Tiltak	10
6. Vurdering av gjennomføring og resultater av tiltak.....	11
7. Kommunikasjon med berørte interessenter og rettighetshavere	12
7.1 Innledning	12
7.2 Kartlegging.....	12
7.3 Flytogets kommunikasjon.....	13
Gjenoppretting og erstatning	13

1. Formål

Flytoget er omfattet av åpenhetsloven, som oppstiller krav til aktsomhetsvurderinger, samt en offentliggjøring av disse. Dette dokumentet er en redegjørelse av Flytogets aktsomhetsvurdering iht. åpenhetsloven.

2. Åpenhetsloven

2.1 Virkeområde

Åpenhetsloven trådte i kraft den 1. juli 2022. Loven har som formål å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, samt å sikre at allmennheten har tilgang til informasjon om hvordan den enkelte virksomhet håndterer negative konsekvenser for slike menneskerettigheter og arbeidsforhold.

Loven gjelder for «*større virksomheter*», jf. åpenhetsloven § 3 bokstav a. Med større virksomheter menes virksomheter som omfattes av regnskapsloven § 1-5 eller som på balansedagen oppfyller to av følgende tre vilkår:

- Salgsinntekt: 70 millioner kroner
- Balansesum: 35 millioner kroner
- Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk

Flytoget oppfyller samtlige tre vilkår som nevnt ovenfor og er dermed omfattet av åpenhetsloven.

2.2 Aktsomhetsvurdering

Etter åpenhetsloven § 4 har Flytoget en plikt til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger. Dette innebærer at Flytoget må forankre ansvarlighet i virksomhetens retningslinjer, kartlegge faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, iverksette egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser, følge med på gjennomføringen og resultatene av slike tiltak, kommunisere med berørte interessenter og rettighetshavere om hvordan negative konsekvenser er håndtert, samt sørge for eller samarbeide om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd.

Flytoget har prinsipper for eierstyring og selskapsledelse som skal legge et godt grunnlag for bærekraftig verdiskapning og gode resultater for eier og bidra til troverdighet og tillit blant kunder, medarbeidere, samarbeidspartnere, andre interessenter og i samfunnet ellers.

Flytoget ønsker å forebygge og begrense negativ påvirkning eller skade på mennesker, miljø og samfunn, og å hindre negativ påvirkning som følge av driften gjennom et verdikjedeperspektiv. Som et ledd i slikt arbeid ønsker Flytoget blant annet å forebygge og begrense negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. For å avdekke, forstå og kartlegge negativ påvirkning gjennomføres det risikovurderinger. Arbeidet utføres av ledergruppen og utvalgte fagressurser. Resultater følges opp og rapporteres til ledelsen. Styret blir deretter orientert om arbeidet og resultater.

Risikovurderingene i Flytoget er en del av den samlede aktsomhetsvurderingen som er redegjort for i dette dokumentet. Dette er en kontinuerlig prosess og innebærer flere prosesser for å kartlegge negativ påvirkning, forebygge og avbøte disse, overvåke gjennomføringen og resultater, og kommunisere om hvordan negativ påvirkning er avdekket og håndtert.

Det er spesielt i de to første stegene i aktsomhetsvurderingsprosessen det er nedlagt innsats og forankring. De fire neste fasene går på hendelser og håndteringen av disse.

2.3 Redegjørelse

Flytoget skal offentliggjøre en redegjørelse for Flytogets aktsomhetsvurdering i tråd med åpenhetslovens § 5. Denne redegjørelsen skal inneholde følgende elementer:

- En generell beskrivelse av Flytogets organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.
- Opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som Flytoget har avdekket gjennom aktsomhetsvurderinger.
- Opplysninger om tiltak som Flytoget har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene.

Redegjørelsen skal tilgjengeliggjøres for allmennheten på Flytogets nettside innen den 30. juni hvert år eller ved vesentlige endringer i virksomhetens risikovurderinger (åpenhetsloven § 5).

2.4 Informasjon

I Flytoget er åpenhet, informasjonsdeling og etterprøvbare viktige prinsipper. Det er av den grunn Flytoget har gjort tilgjengelig et utvalg retningslinjer og informasjon om hvordan Flytoget jobber med likestilling, inkludering og bærekraft.

Etter åpenhetsloven § 6 har enhver rett til å henvende seg skriftlig til Flytoget for å få innsyn i informasjon om hvordan Flytoget håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette omfatter både generell informasjon og informasjon knyttet til en særskilt vare eller tjeneste som Flytoget tilbyr.

Flytoget kan kun nekte slikt innsyn dersom forespørselen om informasjon ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å identifisere hva forespørselen gjelder, dersom forespørselen er åpenbart urimelig, eller gjelder opplysninger om noens personlige forhold eller forretningshemmeligheter. Uten hensyn til disse unntakene må Flytoget opplyse om faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter eller anstendig arbeidsforhold som Flytoget er kjent med.

Flytoget plikter som hovedregel å gi den etterspurte informasjonen innen rimelig tid og senest tre uker etter at informasjonskravet er mottatt, jf. åpenhetsloven § 7. Dersom mengden eller typen informasjon som etterspørres, gjør det uforholdsmessig byrdefullt å besvare informasjonskravet innen tre uker, skal informasjonen gis innen to måneder etter at kravet er mottatt. Flytoget må da senest innen tre uker etter at informasjonskravet er mottatt, opplyse informasjonssøkeren skriftlig om forlengelsen av fristen, grunnene til forlengelsen, og når informasjonen kan ventes.

Dersom Flytoget avslår et informasjonskrav, skal Flytoget informere om det rettslige grunnlaget for avslaget, adgangen og fristen for å kreve nærmere begrunnelse for avslaget og om Forbrukertilsynet som tilsyns- og veiledningsorgan.

Flytoget har utarbeidet en mal og rutiner for håndtering av innsynsbegjæringer.

2.5 Ansvarlighet

2.5.1 Innledning

Flytoget følger «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse» for å sikre en høy standard på dialog og samspill mellom eier, styret og ledelsen av virksomheten. Hvordan ansvar og myndighet utøves mellom disse partene, er beskrevet i Flytogets virksomhetsstyring med instruks for styret og administrerende direktør. I likhet med virksomhetsstyringen, er temaet eierstyring og selskapsledelse gjenstand for vurdering, diskusjon og årlig godkjenning i styret.

I Flytoget stilles det etiske krav til både medarbeidere og leverandører. For medarbeidere representerer de etiske retningslinjene en grunnholdning og et regelverk på flere plan. Kravene som stilles til leverandørene er absolutte krav som til enhver tid skal oppfylles. Brudd på kravene er å betrakte som kontraktbrudd.

Det er en god kultur for formalisme og etterprøvbarehet i selskapet. Det er primært en streng sikkerhetskultur i jernbanen som har medført en gjennomgående lojalitet til interne og eksterne regler og myndighetskrav.

Ansvarlighet er nedfelt i selskapets styringssystem Flytomboka. Her finnes prosedyrer og retningslinjer som tilfredsstillende retningslinjene til OECD og kravene i åpenhetsloven. Det er utarbeidet retningslinjer for ansvarlighet, som er en prosedyre i Flytomboka.

Flytoget har etiske retningslinjer for egen virksomhet og ansatte. Det følger av disse retningslinjene at alle medarbeidere i Flytoget skal følge de lover, regler og retningslinjer som til enhver tid gjelder uavhengig av avdeling, stilling og funksjon. Det er den enkelte medarbeiders personlige ansvar å overholde de krav, lover og regler som gjelder. Eksempelvis skal Flytogets medarbeidere aldri tilby eller motta ulovlige eller urettmessige pengegaver eller andre godtgjørelser for å oppnå forretningsmessige eller private fordeler for egen del eller fordeler for kunder, agenter eller leverandører.

Formålet med de etiske retningslinjene er å sikre en god etisk praksis og definere felles standarder for alle ledere og medarbeidere, samt styremedlemmer i Flytoget. Det er den enkelte medarbeiders personlige ansvar å overholde gjeldende krav, lover og regler.

Flytoget har også etiske retningslinjer for leverandører. Retningslinjene er basert på internasjonalt anerkjente FN- og ILO-konvensjoner, og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Retningslinjene inngår som en del av alle nye avtaler med leverandører, som må være i stand til å dokumentere overholdelse av retningslinjene. Brudd på retningslinjene vil medføre konsekvenser for leverandøren, eksempelvis heving av kontrakt.

2.5.2 Oversikt

Flytogets ansvarlighet dokumenteres i flere dokumenter. Det kan være ulike formål og motivasjon bak prosedyrer og retningslinjer.

Dokument	Innhold	Kommentarer
Årsrapport	<ul style="list-style-type: none"> Selskapets forhold til åpenhet. Arv og miljø. Flytoget som pådriver for kollektivtransport. Miljøvennlig transport. Motiverte medarbeidere. Sikker drift (trafiksikkerhet og sikring). Etiske normer. Klimaregnskapet. 	Årsrapporter finnes på selskapets nettsider www.flytoget.no
Etiske retningslinjer for medarbeidere	<ul style="list-style-type: none"> Formålet med de etiske reglene er å sikre en god etisk praksis og definere felles standarder for alle ledere og medarbeidere, samt styremedlemmer i Flytoget. De etiske retningslinjene er førende for virksomhetens arbeidsreglement. 	<p>Alle medarbeidere må gjennomgå, forstå og akseptere selskapets etiske retningslinjer ved ansettelse.</p> <p>Finnes som prosedyre i Flytomboka, samt på Flytogets nettsider.</p>

Taushetserklæring	<ul style="list-style-type: none"> • Alle ansatte i Flytoget skal beskytte selskapets intellektuelle kapital. • Alt som produseres av dokumentasjon i arbeidsforholdet er selskapets eiendom. • Brudd på taushetsplikten kan medføre avskjed, straff og/eller erstatningsansvar. • Leverandører til Flytoget må akseptere og signere taushetserklæring. 	<p>Alle medarbeidere må signere taushetserklæring ved ansettelse.</p> <p>Finnes som maler i selskapets malverk:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) For medarbeidere 2) For leverandører
Habilitetserklæring	<ul style="list-style-type: none"> • Bruk av habilitetserklæring er nedfelt i prosedyre for anskaffelser. • Habilitet vurderes alltid i anskaffelser og styresaksbehandlinger. 	<p>Finnes som mal i selskapets malverk.</p> <p>Habilitet er eksplisitt nevnt for vurdering i innkalling til styremøter.</p>
Etiske krav til leverandører	<ul style="list-style-type: none"> • Krav til hele leverandørkjeden. • Må kunne dokumentere at retningslinjer etterleves. • Konsekvenser ved brudd på reglene. • Sosiale og miljømessige standarder vektlegges ved valg av nye leverandører. • Flytogets retningslinjer for etisk handel er basert på internasjonalt anerkjente FN- og ILO-konvensjoner. • Flytogets krav til egen virksomhet. 	<p>Etiske krav til leverandører er absolutte krav til alle leverandører til Flytoget, og er ett av kvalifikasjonskriteriene i alle anskaffelser.</p> <p>Finnes som mal i selskapets malverk, samt på Flytogets nettsider på norsk og engelsk.</p>
Personalpolitikk/ medarbeiderpolicy	<ul style="list-style-type: none"> • Balanse mellom medarbeidernes og selskapets behov. • Investering i medarbeidere. • Entusiasme, effektivitet og stolthet. • Inkluderende, stimulerende og utviklende arbeidsmiljø. • Den enkeltes ansvar for å bidra til et positivt arbeidsmiljø. • Gjensidige krav, synliggjøring av gode prestasjoner og konsekvenser ved uakseptabel atferd. • Forventning til medarbeidernes engasjement og ansvar for egenutvikling. 	<p>Nedfelt som føringer for ledere i Flytoget.</p> <p>Personalpolitikk er en del av lederhåndboken.</p>
Personalhåndbok	<ul style="list-style-type: none"> • Fra ansettelse til avslutning av arbeidsforholdet. • Arbeidsreglement. • Etiske retningslinjer. • Rusmiddelpolitikk. • Informasjonssikkerhet. • Kompetanse. 	<p>Føringer og informasjon om ansettelsesforholdet i selskapet.</p> <p>Personalhåndboken finnes på Flytogets intranett.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Ytelser. • Ferie og permisjon. • Pensjons- og forsikringsordninger. 	
HMS-håndbok	<ul style="list-style-type: none"> • HMS-håndboken beskriver Flytogets interne retningslinjer og krav, som svarer ut eksterne krav fra lover og forskrifter. • Danner grunnlaget for årlig arbeidsmiljøplan. 	<p>Beskriver selskapets arbeid og føringer med helse, miljø og sikkerhet.</p> <p>HMS-håndboken finnes under prosedyrer i Flytgboka.</p>
Medarbeidersamtalen	<ul style="list-style-type: none"> • Forrige periode (måloppnåelse). • Nåsituasjonen (arbeidsoppgaver og arbeidsmiljø). • Etiske retningslinjer (kjennskap til og ev. noe som er utfordrende). • Visjon og verdier (hvordan bidra til å etterleve visjon og verdier). • Ledelse (samarbeid med leder, forventninger og tillit til ledelsen). • Leders evaluering (service, fleksibilitet, tilgjengelighet, engasjement, ansvar, leveringsevne og samarbeidsevne). 	<p>Mal for medarbeidersamtaler.</p> <p>Finnes i Skjemakiosken. To ulike versjoner; Operative og administrative medarbeidere.</p>
Virksomhetsstyring i Flytoget	<ul style="list-style-type: none"> • Styringsdokumentet «Virksomhetsstyring i Flytoget» skal danne grunnlaget for Flytogets eierstyring og ledelse, samt selskapets totale aktivitet. En rekke lover og forskrifter stiller krav til Flytoget uten å kreve sertifisering etter utvalgte ISO-kravstandarder. • Hovedprinsippene for ledelse og virksomhetsstyring skal beskrives i «Virksomhetsstyring i Flytoget». • «Virksomhetsstyring i Flytoget» skal bidra til å sikre: <ul style="list-style-type: none"> • Kontinuitet i arbeidsmetoder som ivaretar valgt retning og etterlevelse av eksterne regler, krav, lover og standarder. • Fleksibilitet til å tilpasse Flytoget til endringer i krav og rammebetingelser, og til å benytte ny kunnskap og nye erfaringer til å sikre kontinuerlig forbedring. • Det er henvisning til dette dokumentet (Retningslinjer for ansvarlighet) i «Virksomhetsstyring i Flytoget». 	<p>Føringer fra styret til ledelsen av selskapet.</p> <p>Ledelsen utarbeider prosedyre virksomhetsstyring som svarer ut krav og føringer fra styret.</p> <p>«Virksomhetsstyring i Flytoget» finnes i Flytgboka.</p>

Policyer	<ul style="list-style-type: none"> • Flytogets policyer er nedfelt i «Virksomhetsstyring i Flytoget». Det er policyer for følgende områder: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kunde ○ Medarbeider ○ Samfunn ○ Ytre miljø ○ HMS ○ Kvalitet ○ Skatt ○ Sikkerhet ○ Informasjonssikkerhet 	Policyer er selskapets erklæringer om intensjoner og prinsipper, og konkretiserer Flytogets verdigrunnlag. Policyene beskriver føringer for hvordan selskapet og den enkelte skal agere, samt gir rammer for hvordan Flytoget forholder seg til medarbeidere, kunder, leverandører og andre interessenter. Policyer gir igjen føringer for utarbeidelse av prosedyrer og retningslinjer som skal følges av alle medarbeidere i Flytoget.
-----------------	---	--

3. Aktuelle virksomhetsområder

3.1 Innledning

Flytoget plikter å gjennomføre aktsomhetsvurderinger av «*virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere*», jf. åpenhetsloven § 4 første ledd, bokstav b.

Leverandørkjede er etter åpenhetsloven § 3 bokstav d definert som «*enhver i kjeden av leverandører og underleverandører som leverer eller produserer varer, tjenester eller andre innsatsfaktorer som inngår i en virksomhets levering av tjenester eller produksjon av varer fra råvarestadiet.*».

Etter bokstav e i samme bestemmelse er «forretningspartnere» definert som «*enhver som leverer varer eller tjenester direkte til virksomheten, men som ikke er en del av leverandørkjeden.*».

3.2 Flytogets virksomhetsområder

Aktivitet	Beskrivelse
Anskaffelser	Anskaffelser av varer og tjenester til driften av Flytoget. Anskaffelsene foregår enten gjennom offentlige anskaffelser eller ved direkteanskaffelser, og er fordelt på engangsavtaler, løpende avtaler og rammeavtaler.
IT	Ivaretagelse av informasjonssikkerhet.
HR	Flytogets ivaretagelse av anstendige arbeidsforhold for Flytogets faste og midlertidige ansatte.
Bærekraft	Kommunikasjonsdirektør er ansvarlig for selskapets bærekraftstrategi. Direktør virksomhetsstyring har ansvaret for samsvar og rapportering av myndighetskrav.

3.3 Flytogets verdikjede

Selskapets interessenter stiller stadig større krav til arbeidet med bærekraft og klimarisiko. En verdikjedetilnærming vil kunne bidra til å sikre at miljø- og samfunnspåvirkning fanges opp på en god måte. Figuren under viser de viktigste bærekraftselementene satt i en verdikjede.

Flytogets miljørettede holdninger og ditto arbeid, er gjennomgående i alle sammenhenger. Det stilles alltid miljøkrav i drift og administrative prosesser. En betydelig og mulig eksponering vil være innenfor anskaffelser. Her er både påvirkningsmulighetene og konsekvensene store.

 Innsatsfaktorer	 Administrativt	 Togdrift	 Avhending
<ul style="list-style-type: none"> • Bærekraftig produksjon av tog og materialer. • Menneskerettigheter og arbeidsforhold i verdikjeden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Åpenhet. • Miljøvennlig drift. • Nærmiljø. • Medarbeideres helse miljø og sikkerhet. • Medarbeiders trivsel og motivasjon. • Mangfold og likestilling. • Etikk og anti-korrupsjon. • Ansvarlige og bærekraftige anskaffelser. • Muliggjøre ny teknologi gjennom innkjøp. • Pådriver for kollektivtransport. • Samarbeid for miljøvennlig jernbane. • Informasjonssikkerhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Klimaeffektiv togdrift og transport. • Miljøvennlig reise. • Miljøvennlig vedlikehold. • Universell utforming. • Medarbeideres helse, miljø og sikkerhet. • Attraktivt kollektivtilbud gjennom høy KTI. • Trafikksikkerhet og beredskap. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resirkulering av <ul style="list-style-type: none"> ○ tog og deler ○ uniformer ○ PC-er

Tabell 1. Resultatene av verdikjedeanalysen. De viktigste bærekraftselementene er satt inn i Flytogets verdikjede fra anskaffelse til avhending.

4. Kartlegging av konsekvenser

Det er foretatt en kartlegging av faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette er et kontinuerlig arbeid som alltid gjennomføres når nye leverandører registreres i leverandørstyringssystemet.

Flytogets drift er i utgangspunktet enkel og transparent. Det befordres passasjerer mellom Drammen og OSL. Det er med andre ord liten grad av risikoeksponering i egen virksomhet med tanke på OECDs retningslinjer og åpenhetsloven. Når det er sagt har Flytoget en stor og variert verdikjede bestående av hundrevis av leverandører.

Område	Hva Flytoget gjør
Anskaffelser	<p>Flytoget har gjennomført en kategoribasert risikovurdering av 812 leverandører av tog og tilhørende komponenter, maskiner, utstyr, varer og tjenester. Flytoget anerkjenner at enkelte eldre avtaler ikke i tilstrekkelig grad pålegger leverandører å overholde etiske krav eller gir Flytoget tilstrekkelig rett til å kontrollere slik overholdelse.</p> <p>Før tildeling blir alle nye leverandører vurdert ut fra risiko for brudd på Flytogets etiske retningslinjer. Etiske krav til leverandører er absolutte krav til alle leverandører til Flytoget, og er ett av kvalifikasjonskriteriene i alle anskaffelser.</p>
IT	<p>Flytoget anskaffer og benytter seg av IT, herunder fysisk utstyr, programvare, skytjenester, drift- og vedlikeholdstjenester samt rådgivning og andre konsulenttjenester. Flytoget har ikke avdekket noen vesentlig risiko i egen virksomhet eller verdikjede, men vurder risiko jevnlig i tråd med egne retningslinjer og gjeldende lovkrav og myndighetspraksis vedrørende sikring av infrastruktur, informasjonssikkerhet og behandling av personopplysninger.</p>
HR	<p>Flytoget har et eget system for varsling av kritikkverdige hendelser. Ved utgangen av 2022 hadde Flytoget 291 årsverk fordelt på 344 medarbeidere. Kjønnfordelingen av medarbeidere var 137 kvinner og 207 menn. Gjennomsnittsalderen i selskapet var 42 år og gjennomsnittsansieniteten var på 10 år.</p>
Bærekraft	<p>Elementer som angår miljø og klima blir benyttet som tildelingskriterier i anskaffelser, der det er aktuelt og formålstjenlig.</p>

4.1 Funn, observasjoner og risikoer

I Flytogets leverandørdatabase er det svært få leverandører av varer og komponenter som representerer en høy risiko vurdert opp mot åpenhetslovens formål som angår virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester. Togleveransen fra CAF representerer en viss risiko ut fra kompleksiteten i produktet og de mange leverandørkjedene som er involvert i produksjonen. I forbindelse med toganskaffelsen, ble det etter påtrykk fra Flytoget, krav om rapportering av miljø og samfunnsansvar ifb. produksjonen av togene. CAF nedsatte i 2017 et forum for bærekraftpolicy og etiske retningslinjer, som resulterte i et etisk regelverk og en anskaffelsespolicy året etter. CAF knyttet seg videre til «Railsponsible industry initiative», og påbegynte et samarbeid med Ecovadis.

Av varekjøp som har potensial for brudd på åpenhetsloven, er uniformsleveransene noe utsatt. Det foregår produksjon bl.a. i Asia. Flytogets leverandør, har etablert omfattende etiske retningslinjer for sine leverandører og produsenter. Det er stor oppmerksomhet på menneske- og arbeiderrettigheter, samt miljø og anti-korrupsjon, Minimumskravene uniformsleverandøren stiller, er basert på UN Global Compacts ti prinsipper for ansvarlig næringsliv. Kravene følges opp løpende, minimum årlig.

Aktivitetene som står for det aller meste av innkjøpte komponenter produsert i utlandet, er knyttet til togvedlikehold og tilhørende delelager i vedlikeholdsbasen i Lodalen. Alle leverandører til Flytoget må akseptere Flytogets etiske krav, og disse følges opp systematisk opp mot åpenhetslovens krav.

Det er et lite omfang av varekjøp i Flytogets administrasjon. I de tilfellene det er aktuelt å anskaffe varer med potensial for å komme i konflikt med åpenhetsloven, blir det foretatt vurderinger av om produksjon og innsatsfaktorer kan ha potensial for brudd på åpenhetsloven.

Undersøkelser av leverandører som i utgangspunktet ikke er omfattet av åpenhetsloven, viser at det likevel er et aktivt forhold til lovens krav og innhold. Ved å stille tilsvarende krav i alle anskaffelser, er det merkbart at man kan bidra til økt oppmerksomhet omkring menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Flytogets største leverandør er Bane NOR. Som infrastrukturforvalter finansierer Bane NOR store deler av sin virksomhet gjennom infrastrukturavgifter fra togoperatører som Flytoget. De har på sine nettsider en omfattende redegjørelse for deres forhold til åpenhetsloven. Bane NOR har i kraft av sin posisjon og størrelse et særlig ansvar for, og mulighet til å påvirke i positiv forstand, etterlevelse og beskyttelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette gjelder både egen virksomhet, deres forretningspartnere og leverandører.

Det er ikke avdekket brudd på forskrift eller funnet grunn til ytterligere undersøkelser mtp. informasjons-, påse- og dokumentasjonsplikt iht. allmenngjøringsforskriften for renholdsbedrifter.

5. Tiltak

Flytoget har identifisert følgende tiltak som Flytoget anser som egnede for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Område	Hva Flytoget gjør
Anskaffelser	<p>Som ledd i aktsomhetsvurderingen har Flytoget gjennomført en risikovurdering av alle leverandører. Ut fra en vesentlighetsvurdering er flere blitt fulgt opp for å avklare eller forbedre rutiner.</p> <p>Flytoget har etiske retningslinjer for leverandører. Disse utgjør en del av Flytogets alminnelige innkjøpsvilkår for henholdsvis varer og tjenester. Flytoget etterstreber også å gjøre retningslinjene til en del av de avtaler som inngås på leverandørers maler, med mindre leverandører har egne etiske retningslinjer som utgjør en del av slik avtale og som Flytoget anser for å være tilfredsstillende.</p> <p>Flytoget har utarbeidet en egenerklæring for leverandører som Flytoget inngikk avtaler med før Flytogets etiske retningslinjer ble utarbeidet eller før etterlevelse av disse ble en del av Flytogets egne standardvilkår og kontraktpraksis. Egenerklæringen (Supplier Declaration of Ethical Commitment) formidles til leverandører under aktive avtaler, dvs. løpende avtaler eller avtaler hvor leveransen ennå ikke er levert.</p> <p>For å motvirke korrupsjon har Flytoget en oppdatert fullmaktsmatrise som gir en oversikt over hva og hvordan den enkelte medarbeider kan forplikte Flytoget. Fullmakter benyttes på grunnlag av et fire-øyne-prinsipp. Dette innebærer at anskaffelser, fakturaer, personlige utlegg og kontrakter alltid skal godkjennes eller signeres av to personer iht. gjeldende fullmakter. Fullmaktene styregodkjennes årlig.</p>
IT	<p>Flytoget har avtale med en samarbeidspartner for resirkulering og gjenbruk av elektronikk og IT-utstyr.</p>
HR	<p>Flytoget er en IA-bedrift, og det er stor oppmerksomhet på forebygging av medarbeideres fysiske og psykiske helse gjennom systematisk HMS-arbeid.</p> <p>Flytoget har identifisert en rekke tiltak for å bedre likestilling og inkludering, samt motvirke diskriminering. Flytogets arbeid med inkludering, likestilling og diskriminering fremgår av Flytogets årsrapporter.</p> <p>Flytoget gjennomfører medarbeiderundersøkelser, medarbeidersamtaler og opplæring som er egnet for å ivareta de ansattes interesser og sørge for at de er kjent med Flytogets retningslinjer og håndtering av negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.</p>

Bærekraft	<p>Flytoget inkluderer elementer som bruksverdi, sporbarhet, levetid, avfallsmengde, mengden plastemballasje eller farlig avfall i vurdering av leverandører, produkter og tjenester.</p> <p>Med utgangspunkt i Flytogets strategi er det gjennomført en verdikjedeanalyse og definert fem hovedområder som er av høy viktighet for Flytogets interesser, og som i tillegg er viktig for Flytogets måloppnåelse og evne til langsiktig verdiskapning. I årsrapportens bærekraftsrapportering beskrives hvert satsingsområde for Flytogets hovedfokus, innsats, resultater, samt fremtidige mål og ambisjoner.</p>
------------------	---

6. Vurdering av gjennomføring og resultater av tiltak

Område	Hva Flytoget gjør
Anskaffelser	<p>Avhengig av den enkelte leverandørs virksomhet og leveranse til Flytoget vil Flytoget gjennomgå tilgjengelig dokumentasjon (f.eks. etiske retningslinjer og handlingsplaner) og om nødvendig anmode om ytterligere dokumentasjon eller redegjørelser.</p> <p>Flytoget følger ellers opp påvist eller sannsynlig risiko for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold hos Flytogets leverandører på ad-hoc basis.</p>
IT	<p>Flytogets IT-avdeling gjennomfører jevnlig revisjoner og tester av tekniske og funksjonelle sikkerhetstiltak.</p>
HR	<p>Gjennomføringen av tiltak (f.eks. inkluderingstiltak) og vurderingen av tiltakenes resultater inntas i årsrapportene.</p> <p>Etter at arbeidsgivers aktivitets- og redegjørelsesplikt knyttet til likestilling og diskriminering ble utvidet og konkretisert i 2020, er interne prosedyrer og rapportering tilpasset forventningene. Det gjennomføres årlig undersøkelser og vurderinger knyttet til risikoen for diskriminering, samt om det er ytterligere tiltak for å fremme økt likestilling og mangfold.</p>
Bærekraft	<p>Informasjons-, påse- og dokumentasjonsplikt iht. allmenngjøringsloven følges opp aktivt. Dette gjelder leverandører av renholdstjenester.</p>

7. Kommunikasjon med berørte interessenter og rettighetshavere

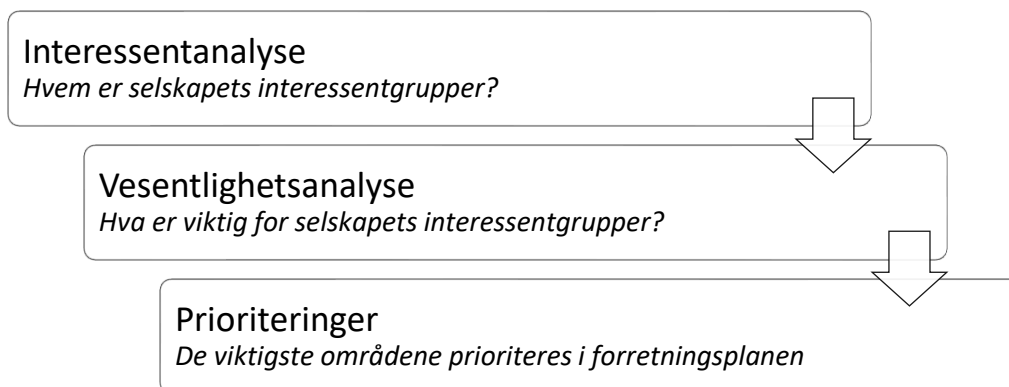
7.1 Innledning

Flytoget jobber målrettet for å kommunisere med interessenter og rettighetshavere om hvordan Flytoget håndterer negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Helt siden Flytogets oppstart har Flytoget vært opptatt av medarbeiderengasjement og involvering. Dette innebærer tett samarbeid med tillitsvalgte, verneombud, førstelinjeledere og nedsatte arbeidsgrupper, spesielt når det skal tas store beslutninger eller gjennomføres større endringer. Flytoget er også opptatt av å møte informasjonsbehovet til eksterne interessenter og rettighetshavere som kunder, samarbeidspartnere, premissgivere og samfunnet ellers, gjennom en målrettet interessentdialog og en integrert årsrapportering.

7.2 Kartlegging

Flytoget har gjennomført en kartlegging av Flytogets interessenter og rettighetshavere, etterfulgt av en vesentlighetsanalyse for å avdekke hva de ulike gruppene er opptatt av, og forventer av Flytoget. Kartleggingen tok utgangspunkt i en gjennomgang av den kontinuerlige dialogen med grupper og inkluderte møte med eier, myndigheter og samarbeidspartnere, samt tilbakemeldinger fra kunder og medarbeidere. Andre kilder til informasjon var blant annet vurderinger av media og bransjerapporter.

Figur 1. Interessentanalysen avdekker selskapets interessentgrupper. Vesentlighetsanalysen bidrar til å finne ut av hva som er viktigst for selskapets interessenter. Ut fra dette er det definert hovedområder.

Nærings- og fiskeridepartementet

Er primært opptatt av lønnsomhet, verdiskapning, tilnærming til miljø og samfunnsansvar. Samferdselsdepartementet som regulator er gjennom trafikavtalen opptatt av høy kollektivandel.

Nasjonale og lokale myndigheter

Legger vekt på verdiskapning med fokus på miljø – og klimavennlig jernbanedrift og involvering i reformarbeidet for fremtidens jernbane.

Lokalsamfunn og interessentgrupper

Er opptatt av et attraktivt kollektivtilbud og kollektivandel og vår påvirkning på sosiale og miljømessige forhold.

Interessenter

Bane NOR, Jernbanedirektoratet og andre samarbeidspartnere

Er opptatt av samarbeid for å øke kollektivandelen og sikre miljø- og klimavennlig jernbanedrift.

Medarbeidere

Er spesielt opptatt av et godt og trygt arbeidsmiljø, men også helse og sikkerhet.

Kunder

Er særlig opptatt av et attraktivt kollektivtilbud.

Figur 2. Flytogets interessenter og rettighetshavere.

7.3 Flytogets kommunikasjon

Område	Hva Flytoget gjør
Anskaffelser	Anskaffelser av betydning rapporteres gjennom årsrapporten og gjennom andre kanaler som Merzell, Doffin og TED.
IT	Flytoget har ingen generell rapportering om hvordan IT-relaterte utfordringer er håndtert, blant annet som følge av at slik rapportering ofte ikke vil være forenlig med formålet om ivaretagelse av Flytogets informasjonssikkerhet. Flytoget har imidlertid rutiner for varsling av brudd på personopplysningssikkerheten til henholdsvis Datatilsynet og berørte registrerte, i den grad dette er pålagt etter personvernforordningen artikkel 33 og 34.
HR	<p>Brudd på eller avvik etter arbeidsmiljøloven eller den enkeltes ansettelsesavtale håndteres i tråd med Flytogets medarbeiderpolicy, personalhåndbok og HMS-håndbok. Dersom det avdekkes et brudd på system- eller organisasjonsnivå, vil Flytoget involvere fagforeninger og vernetjeneste.</p> <p>Flytoget publiserer en årlig likestillingsredegjørelse på Flytogets nettside. Redegjørelsen beskriver hvordan Flytoget, i samarbeid med ansatterepresentanter, har jobbet for å fremme likestilling og forebygge diskriminering i året som har gått.</p>
Bærekraft	Flytoget publiserer bærekraftsinformasjon på Flytogets nettsider og i årsrapporten.

Gjenoppretting og erstatning

Ved behov vil Flytoget sørge for eller samarbeide om gjenoppretting og erstatning som følger:

Område	Hva Flytoget gjør
Anskaffelser	Dersom Flytoget avdekker brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold hos en leverandør, vil Flytoget samarbeide med leverandøren om gjenoppretting eller erstatning dersom dette er påkrevd.
IT	Flytoget vil samarbeide med Datatilsynet og de registrerte ved behov dersom det oppstår brudd på personopplysningssikkerheten eller for øvrig avdekkes brudd på Flytogets forpliktelser etter personvernforordningen, eller dersom dette avdekkes hos Flytogets leverandører.
HR	<p>Flytoget forholder seg til gjeldende lovgivning inkl. arbeidsmiljøloven og likestillings- og diskrimineringsloven. Flytoget har tilfredsstillende rutiner for å følge opp eventuelle brudd eller avvik på arbeidsrettslige lovgivning eller egne retningslinjer. Ved behov vil Flytoget koordinere med tillitsvalgte.</p> <p>Flytoget gjennomfører medarbeiderundersøkelser, medarbeidersamtaler og opplæring som er egnet for å involvere ansatte og motta tilbakemeldinger på hvordan brudd og avvik kan håndteres og rettes.</p>
Bærekraft	Ved brudd på myndighetskrav knyttet til miljø og klima, vil Flytoget umiddelbart iverksette avbøtende tiltak og prioritere arbeidet med å gjenopprette skader og erstatte eventuelle økonomiske tap der dette er påkrevd.